

Autori (znanstvenih priloga): izbor je na Vama!

6. seminar za knjižnice u sustavu Znanosti i visoke naobrazbe

"Otvoreno kao knjižnica" 3. - 4. ožujka 2006. Zagreb

Tibor Tóth

Informacijska podrška
PLIVA Istraživanje i razvoj d.o.o. ZAGREB

Autori: izbor je Vas?

- Pojava pokreta za otvoreni pristup (OP) znanstvenim radovima

– nove mogućnosti za autore

– publicirati s ciljem da te radove mogu čitati svi koji to žele bez ikakvih barjera,

mogućnost izbora: publicirati po OR ili

– nastaviti po starom sa poznatim barjerama.

- Šta donosi Springerov novi model iz 2004.?

Teme

- Springerov model "Open Choice"
- Konzekvence novog modela

Uloga informacijskih stručnjaka u tom okruženju

Springerov model "Open Choice"

Odgovor na pritisak OP pokreta

Uvodi hibridne časopise s priložima s OP i klasično

Autori mogu platiti troškove publiciranja

(plus profitni udio)

– \$ 3.000 po članku

takav rad besplatno u

OP modu

stroga recenzija i

kvaliteta uređivanja

ostaje

Springerov model "Open Choice"

Nećete platiti?

- sve ide po starom modelu:

Odluka o plaćanju nakon prihvata članka za objavljivanje

Springer ostavlja autorima autorska prava

Licencni ugovor je na tragu Creative

Commons Attribution-NonCommercial license

Rukopis slobodno u otvorenom arhivu s linkom na publikaciju

Točka odluke

Proces publiciranja radova

Prema: Maurice Kwong; The Springer Open Choice Program, CONCERT, November 11, 2004, Taipei

Springera slijede i drugi izdavači

- Springer sa 1500+ naslova
- TheScientificWorldJOURNAL i drugi TSW časopisi
- Oxford s "Oxford open" s 42 naslova
- Molecular Diversity Preservation International (MDPI) časopis
- lista s tendencijom rasta

Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
2008-03-03 Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
priloga): izbor je na Vama!

Tarife

- TSW naplaćuje po stranici, te ima akademsku i komercijalnu tarifu (nižu od Springera)
- Oxford's Open razlikuje autora iz pretplatne institucije, te iz nerazvijenih zemalja
- Za usporedbu čiste OP (nehibridni model)
  - Public Library of Science's (PLOS) \$1500 po članku
  - BMC \$ 525 po članku

Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
2008-03-03 Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
priloga): izbor je na Vama!

Novi termini

- "Open Choice"
- "Article-processing charges" = "Article Fee"
- Authors pay
- Pay-to-publish
- "Somebody pays"
- Nije nepoznata praksa plaćanja izdavačima za dodatne stranice, stranice u boji, separate i sl.
- prije mnogo godina

Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
2008-03-03 Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
priloga): izbor je na Vama!

Konzeqvence za izdavače

- Ulaze u OP bez rizika
  - "kao eksperiment", možda ispadne dobro
- Ako baš toliko želite OP → izvolite
  - "mi vas ne sprječavamo"
  - "mi smo neutralni"
- Mnogo OP radova u "našim časopisima"
  - smanjit ćemo pretplatnu cijenu
- "obecavamo!"

Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
2008-03-03 Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
priloga): izbor je na Vama!

Konzeqvence za autore

- Mogu imati OP svojih radova:
  - i ne moraju birati nove "nepoznate i nerenomirane" časopise s OP
  - mogu ostati kod renomiranih izdavača
- Imaju li spoznaje o novim modelima?
  - većina ne, ili jedva
- Imaju li dodatnih \$ 3.000 za svaki rad?
  - ne, ali ima i bit će i jeftinijih izdavača

Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
2008-03-03 Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
priloga): izbor je na Vama!

Uloga informacijskih stručnjaka

- autori znanstvenih radova nisu tu ni sada
- Uobičajeno ne dolaze na seminare ili kolokvije o ovim temama
- kao da ih se to ne tiče
- "neka nam informacijska profesija osigura pristup znanstvenim informacijama"

Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
2008-03-03 Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice Open Choice
priloga): izbor je na Vama!

Uloga informacijskih stručnjaka

- **Prihvatiti**
  - novu realnost i podržati je
  - činjenicu da izdavačka djelatnost ima svoje troškove
- **Priznati**
  - da je OP superiorniji u digitalnom svijetu od dosadašnjeg modela previsokih pretplata

Uloga informacijskih stručnjaka

- **Propagirati maksimalno sve OP modele među (potencijalnim) autorima**
- **Maurice Kwong (Springer).**
  - 90% info. stručnjaka poznaje i podržava OP
  - 1 od 20 autora dobro poznaje OP (n=3.787)
  - u prosjeku autori su voljni platiti 247 USD po radu (n=3.787 autora)

Uloga informacijskih stručnjaka

- **Upoznati financijere s novim modelima**
- **Pridobiti ih za plaćanje publiciranja radova**
  - kao dio troškova projekata; jer
  - istraživački projekt ima 3 faze
    1. skupljanje informacija o temi
    2. istraživanje i obrada rezultata
    3. izvještavanje o istraživanju (publiciranje)

Uloga informacijskih stručnjaka

- **Pridobiti financijere za plaćanje publiciranja**
  - u očekivanju pada troškova pretplate
  - u očekivanju veće vidljivosti, citiranosti i citiranosti ovih (OP) radova
  - u očekivanju prihvatanja Springerovog modela kod drugih izdavača
  - u očekivanju da i u drugim sredinama slično reagiraju u informacijskoj profesiji

Uloga informacijskih stručnjaka

- **Pratiti udio OP radova u časopisima novog modela**
- **Istjerati "obecanje" o smanjenju pretplate**
- **Pokušati smanjiti "Author Fee" troškove**
  - kao "Društvo za zaštitu potrošača"
- **Pronalaziti druge izvore plaćanja**
  - "Otvoreno društvo", "Welcome Trust" i dr.
  - upoznati autore s takvim izvorima

Male zemlje i OP

Pretpostavka: sve postaje OP

Plaćamo za svaki naš rad \$ 1.500 u prosjeku

- 1.500 x 6.000 radova = \$ 9.000.000

20 - 24.000 recenziranih časopisa se ne mora kupovati x \$ 1.000 (prosječna cijena) = \$ 20 - 24.000.000

Pretpostavljene cijene i broj radova u kalkulaciji mogu varirati.

Rezultat= mala zemlja u idealnom OP svijetu može biti na dobrotu i finansijski

Zaključak

Podržavamo otvoren pristup, jer tada:

"Nije važno kakve je boje mačka

već da li lovi miševе."

Kineska poslovica

Open Choice
priloga) izbor je na Vama!